Intressanta skalbaggsfynd 2 (Coleoptera)

RICKARD BARANOWSKI

Baranowski, R. Intressanta skalbaggsfynd 2 (Coleoptera). [Interesting finds of beetles 2 (Coleoptera)]. – Ent. Tidskr. 98:133–140 (1977). Lund, Sweden 10 December 1977. ISSN 0013-886X.

A number of faunistically interesting finds of Coleoptera are reported from different parts of Sweden, among them some new provincial records. Four species (*Amara tricuspidata* Dej., *Micridium angulicolle* Frm., *Philonthus coruscus* Gr. and *Longitarsus medvedevi* Shapiro) are new to the Swedish fauna. Biological or ecological notes are given for most of the species.

R. Baranowski, Råbyvägen 15J–14, S-223 57 Lund, Sweden.

Dyschirius impunctipennis Daws. – Denna art är blott funnen på några lokaler i södra Sverige, huvudsakligen på sandiga havsstränder, där den lever hos bl.a. *Bledius arenarius* Payk. I södra Skåne togs den rikligt på 1800-talet av Thomson m.fl. samlare men har sedan återfunnits endast ett par gånger. Thure Palm fick den åsyftade arten vid Sandhammaren år 1931 och jag själv 7 ex. den 17.6.67 på samma lokal. Ex. levde hos nämnda *Bledius* nära vattenlinjen. *D. impunctipennis* är sannolikt mycket sporadisk i sitt uppträdande och trots gott och väl ett hundratal besök vid Sandhammaren lyckades jag återfinna arten först nära jämnt tio år senare, den 11.6.77, då 10 ex. kunde uppbringas i närheten av min gamla lokal. Jag har också funnit 1 ex. vid Borrby strand den 18.7.67. Badgästerna i Sandhammarområdet har under senare år mångdubblats, vilket måste ha en negativ inverkan på artens fortbestånd.

Bembidion humerale Sturm – Alla fynd av denna numera mycket sällsynta art är värda att publiceras. Ca 3 km sydväst om Linderöd i Skåne finns en torvmosse, en lokal för arten, där jag upptäckte den 15.6.69. Torvmossen var nästan helt utdikad men en liten bit naturlig mosse fanns kvar och där var *B. humerale* ej ovanlig på nakna, ej för fuktiga, torvjordsfläckar. Den har här återfunnits av flera samlare. I mitt vinddriftmaterial från den skånska kusten finns många ex. från Sandhammaren (6.6.–19.6.72) samt enstaka från Borrby strand (1.6.73) och Skanör (21.6.77).

Bembidion litorale Ol. – Denna vid Klarälven vanliga *Bembidion* fann jag tillsammans med Ulf Gärdenfors den 17.6.71 vid Ramsjö i Hälsingland som ny för landskapet. Några ex. skvalpades fram på slamsandstrand invid Enån.

Bembidion nigricorne Gyll. – Ög. Simonstorp, Tägnetorp, 1 ex. 20.5.70 på grusmark med ljung. – Vrm. Åstrand, ett flertal ex. 11.8.68 och 31.5.69 under ljung på ett öppet, sandigt ljungfält på ett berg ca 100 meter ovanför Klarälven. – Hrj. Linsell, 1 ex. 17.8.69 på öppen sandig grusmark. Arten är ny för resp. landskap.

Bembidion tenellum Er. – Av denna art, känd i 4 skånska med vinddrift inkomna ex., fick jag vid Sandhammaren den 11.6.77 ytterligare 2 ex., även de i vinddrift.

Bembidion quadripustulatum Serv. – Tillsammans med föregående art erhölls 3 ex. och liksom denna i vinddrift. Tidigare känd i 6 skånska ex. Möjligen är arten på invandring i Sverige.

Tachys bisulcatus Nic. – År 1971 inträffade det märkliga att denna art plötsligt uppträdde talrik på många lokaler i Skåne där den ju bara var känd genom Palms fynd i Lomma samt mitt vinddriftsfynd vid Sandhammaren den 29.7.69. För min del kunde jag studera artens levnadssätt i Forsakars sågverk den 1.6–3.6.71, där den togs i sågspånshögar under djupt liggande plankor eller genom kvällshåvning i sågen. Den 23.6.71 uppträdde *T. bisulcatus* på Degeberga

Fig. 1. Bokskogen i Söndre Skog på Hallands Väderö. I det inre av boken närmast kameran levde bl.a. *Micridium angulicolle* Frm. samt dessutom larver av *Ischnodes sanguinicollis* Panz. och *Ludius ferrugineus* L.

The beech forest in Söndre Skog on Hallands Väderö. Inside the nearest tree *Micridium angulicolle* Frm. and larvae of *Ischnodes sanguinicollis* Panz. and *Ludius ferrugineus* L. were found. Photo: the author 17.9.77.

soptipp och under tiden 5.6.–8.6.71 var den vanlig i havsdrift vid Vitemölla och Juleboda. Från Skåne försvann arten nästan helt under sommaren 1971 och har inte heller återfunnits på någon av nämnda lokaler utom vid Sandhammaren där enstaka vinddrivna ex. togs 1972 och 1973. Detta gåtfulla uppträdande tyder på en migration öster ifrån.

Dicheirotrichus rufithorax C. R. Sahlb. – Sk. Sandhammaren, 1 ex. 11.6.77 i vinddrift. Arten togs som ny för Skåne i 1 ex. av Ulf Gärdenfors, också det i vinddrift vid Sandhammaren.

Amara tricuspidata Dej. – Sk. Sandhammaren, 1 ex. 11.6.77 i havsdrift på stranden. Denna för Sverige nya art har Carl H. Lindroth hjälpt mig med att få kontrollbestämd av F. Hieke i Berlin eftersom jämförelsematerial saknades i Lund. F. Hieke som är specialist på *Amara* meddelar i ett brev till Carl H. Lindroth att arten för honom nordligast är bekant från Hamburg och Gdansk. *A. tricuspidata* är ju uppgiven att förekomma i Danmark men hur det egentligen ligger till vet jag inte, särskilt som *A. tricuspidata* i Danmark sammanblandats med *A. strenua* Zimm. (Lindroth in litt.). I Sverige kan *A. tricuspidata* inte betraktas som inhemsk utan får tills vidare anses som en tillfällig gäst i vårt land. Om omständigheterna kring Sandhammarfyndet kan sägas att det förekom en myckenhet av djur på stranden, inkomna efter en mycket varm, ostlig luftström från Mellaneuropa. Den 10.6 var det allmänt 25–30 grader varmt på kontinenten under kvällen. Under denna stora

vinddriftsdag den 11.6, den näst största jag överhuvudtaget upplevt, insamlades under 7 timmar 1190 jordlöparex., fördelade på 83 arter.

Paracymus aeneus Germ. – Sk. Skanör, 1 ex. 23.4.77 i brackvattensgöl vid hamnen (den s.k. Flommen) och 1 ex. 21.6.77 i vinddriftsmaterial på sandstranden strax norr om hamnen. Troligen härstammade det senare ex. från Flommen.

Choleva angustata F. – Sk. Forsakar, 1 ex. 10.5.77 sittande i ingången till ett kaninhål på torräng i sluttningarna ovanför Forsakars hotell. Vid tillfället var vädret påfallande kvavt och under sådana omständigheter lockas ofta underjordiska skalbaggar ut ur sina gömslen.

Catops chrysomeloides Panz. – Under våren 1977 påbörjade jag en inventering av skalbaggsfaunan i gångar av kanin på olika lokaler i Skåne. En synnerligen allmän art i kaninhålen i lersandslänterna vid dammarna till Lunds reningsverk var ovan rubricerade art. Under tiden 7.4–1.6 sågs djuren springa omkring i gångarna eller stundom flygande ut ur dessa. De flesta ex. togs dock på fiskåtel som lagts som lockbete i gångarnas mynning. Parallellt med detta gjorde jag en undersökning av faunan i vattensorkgångar vid reningsverket men där fick jag bara 2 ex. den 1.6.77. Slutligen fann jag 1 ex. 10.5.77 vid Forsakar i Skåne i ett kaninhål tillsammans med bl.a. *Choleva angustata* F. (se ovan).

Colon appendiculatum Sahlb. – Sk. Maltesholm, 1 ex. 6.6.73 vid slaghåvning under tryckande värme på eftermiddagen i en lövskogskant med ek och bok.

Leiodes flavescens Schm. – Sk. Maltesholm, 1 ex. 18.8.77 kvällshåvad utmed skogsväg med bok, ek och tall. Detta är det tredje skånska ex.

Agaricophagus cephalotes Schm. – Sk. Degeberga, Borrestad, 1 ex. 16.8.77 kvällshåvad utmed igenvuxen grusväg i lövskog. – Sk. Hörröd, 1 ex. 17.8.77 vid kvällshåvning på torr och sandig ängsmark med glesa lärkar och granar. – Sk. Maltesholm, dels 1 ex. 17.8.77 vid håvning i kvavt väder kl. 14 utmed lövskogskant, dels 2 ex. 18.8.77 vid kvällshåvning tillsammans med *Leiodes flavescens* Schm. (se ovan).

Stenichnus pusillus Müll. – Öl. Resmo alvar, Möckelmossen, 1 ex. 23.10.76 framsållat ur strandförna invid kärret. Bestämningen har kontrollerats av S. Lundberg.

Ptenidium intermedium Wank. – Sk. Vittskövle, 7 ex. 3.10.76 genom sållning av lövförna vid basen av några aspar i fuktig lövskog med talrika gnagargångar.

Micridium angulicolle Frm. – Sk. Hallands Väderö, i stort antal den 4.9.77 i ett sållprov från en ihålig bok i den s.k. Söndre Skog. Arten är ny för Norden varför en mer detaljerad beskrivning av biotopen kan vara av värde. Boken var ännu levande, ungefär 40 cm grov i bröstdiameter och till dess inre ledde ett övre och ett undre hål. Det övre hålet användes som ingångshål för häckande skogsduva och i nivå med markytan hade ett risbo anlagts. Det nedre hålet, i nivå med markytan och boet, var en gammal rötskada och var så trångt att jag med en gren måste rycka fram sållsubstratet. I trädet hade bibehållits en för många skalbaggar lämplig fuktighet. Jag sållade den fuktiga, något rödsaftiga mulmen under boet. I sållprovet anträffades följande skalbaggsarter som alla torde vara typiska för biotopen: *Nemadus colonoides* Kr., *Catops kirbyi* Spence, *Ptenidium gressneri* Er., Acrotrichis montandoni Allib., *Phyllodrepa pygmaea* Gyll., *Quedius microps* Gr., *Atheta nigricornis* Th., *Microglotta pulla* Gyll., *Euplectus karsteni* Reich., *Abraeus globosus* Hoffm., *Gnathoncus nannetensis* Mars., *Dendrophilus punctatus* Hbst, *Ischnodes sanguinicollis* Panz. (en larv), *Ludius ferrugineus* L. (en larv), *Cryptophagus scutellatus* Newm., *Enicmus anthracinus* Mnh. och *Trox scaber* L.

Micridium angulicolle är känd från Frankrike, Österrike och Slovakien. Den isolerade förekomsten på Hallands Väderö är djurgeografiskt mycket intressant. Den ifrågavarande arten hör säkert till urskogsrelikterna, som liksom flera andra skalbaggsarter lyckats hålla sig kvar på Hallands Väderö med sin gamla, ursprungliga skog, medan djuren försvunnit från andra lokaler. Colin Johnson har varit vänlig att kontrollgranska några av mina ex.

Philonthus coruscus Gr. – Sk. Forsakar, 1 ex. 10.5.77 sittande i ingången till ett kaninhål tillsammans med bl.a. *Choleva angustata* F. (se ovan). Denna för Sverige nya art är funnen i Danmark och Mellaneuropa och lever underjordiskt hos t.ex. mullvad. Hos kanin kan man säkerligen göra många roliga fynd, inte minst med tanke på att faunan där är föga uppmärksammad. Mitt ex. av *P. coruscus* har jämförts

med ett utländskt ex. som Stig Lundberg hade och det överensstämde helt.

Quedius fulgidus F. – Sk. Degeberga, 1 ex. 11.7.68 och 1 ex. 12.8.70 bland halm i ett stall till en ödegård med jordgolv samt 3 ex. 23.6.71 under stenar på sandmark vid en soptipp där det sprang omkring massor av råttor. På den senare lokalen var *Q. fulgidus* talrik enligt mina noteringar fast jag bara tog 3 ex. – Sk. Lund, dels 1 ex. 25.3.77 i gångarna av vattensork på lersandmark vid Lunds reningsverk, dels 1 ex. 16.5.77 på samma lokal på fiskåtel som lades som lockbete i ingången till ett kaninhål. – Sk. Lomma, 1 ex. 21.8.77 bland halm i en lada med jordgolv.

Quedius nigrocoeruleus Fauv. – Sk. Forsakar, 1 ex. 10.5.77 sittande i ingången till ett kaninhål tillsammans med bl.a. *Choleva angustata* F. (se ovan). – Sk. Lund, 3 ex. 30.6.77 i ett humlebo som anlagts under en stor stock på öppen lermark med ogräsvegetation nära den s.k. Dalbykarusellen. Denna sällsynta *Quedius*-art är i Sverige mest funnen hos mullvad och ej hos kanin eller humlor vilket emellertid är fallet i Mellaneuropa.

Atheta nigrifrons Er. – Sk. Maltesholm, dels 1 ex. 14.5.75 slaghåvad i ädellövskog, dels 1 ex. 18.8.77 vid kvällshåvning utmed grusväg genom huvudsakligen bokskog. – Sk. Skäralid, 12 ex. 17.5.77 håvade i ravinen vid Liagården.

Pycnota paradoxa M. et Rey – Denna art har visat sig vara en allmän art vid Lunds reningsverk där jag mellan den 16.4 och 1.6.77 fann den i ingången till kaninhål, särskilt på lockbete (t.ex. fiskåtel eller döda kaniner). Mycket sparsammare var den i vattensorkgångar som undersöktes samtidigt med kaninhålen. Hos mullvad fick jag inte ett enda ex. Marken där kaninerna grävt sina gångar är en typisk lersand. Ganska intressant var också att den 30.6.77 konstatera den ifrågavarande arten från ett humlebo (Sk. Lund) där den uppträdde i antal (13 ex.) tillsammans med *Quedius nigricoeruleus* Fauv. (se ovan). Ett av *Pycnota*-ex. var nykläckt.

Ocalea latipennis Sharp – Sk. Huaröd, Gräsma, 1 ex. 18.12.71 i en bokstubbe som stod intill en lövskogsbäck (den s.k. Mjöån). Arten förekommer säkerligen i förnan intill bäcken som är dess naturliga biotop; detta ex. var på en övervintringslokal.

Aleochara cuniculorum Kr. – På de öppna, sandiga ljungmarkerna vid Drakamöllan (Sk. Maglehem) finns gott om kaninhål och ett sådant inspekterades den 14.4.77 vilket gav mig 2 ex. av denna skalbagge, förut känd i ett svenskt ex., taget av Lars Huggert vid Ravlunda i Skåne i anslutning till kaninhål (Huggert 1974:104). Den 19.4.77 besökte jag igen mitt hål och denna gång blev det också 2 ex. Vid mina undersökningar av kaninhål vid Lunds reningsverk påträffades inte helt oväntat den vackra kortvingen. 1 ex. togs 16.5.77 och 1 ex. 23.5.77, båda ex. på fiskåtel som lagts i gångarnas mynning. *A. cuniculorum* lever utomlands underjordiskt i olika djurbon och vidare undersökningar hos speciellt kanin kommer nog att visa att arten är mera utbredd.

Plegaderus saucius Er. – Sk. Forsakar, 1 ex. 31.5.71 krypande på en sågspånshög vid en värmepanna efter en kraftig rökutveckling från pannan som lockade mängder av skalbaggar.

Necrobia ruficollis F. – Sk. Vitemölla, 2 ex. i havsdrift, det ena den 22.8.71, det andra den 9.5.75.

Cardiophorus asellus Er. – Ej sällsynt i Degeberga-trakten på torra, sandiga ställen på senvåren och försommaren. Jag har ex. från Drakamöllan, Hörröd, Vittskövle och Ripa. Vanligen hittar man den vid grävning av växtrötter eller under stenar, främst i sydsluttningar, men arten är också kvällshåvad i en tallplantering i Vittskövle. Utanför Degebergas gränser är arten mycket lokal och mina fynd är alla från havskusten: Juleboda, Vitemölla, Sandhammaren och Löderups strand. Den har på dessa lokaler tagits i fångstskålar på varma sandsluttningar eller i vinddrift, en gång (Sk. Vitemölla, 4.6.65) dock 2 ex. i en murken tallstock. Något samband med ved finns emellertid knappast. Larven är nämligen vanlig vid växtrötter.

Trachys troglodytes Schnh. – Sk. Forsakar, 1 ex. 10.5.77 som hade ramlat ned i ett kaninhål och ej lyckats komma upp i den lösa sanden. Lokalen är en torräng och värdväxten för *Trachys*-arten, *Succisa pratensis*, växer allmänt.

Prionocyphon serricornis Müll. – Sk. Maltesholm, 1 ex. 19.6.73 vid slaghåvning i gles, ursprunglig lövskog.

Cryptophagus fuscicornis Sturm – Sdm. Trosa, 19.5.70, 4 ex. i mulmen i en ihålig, grov björkstubbe med myran *Lasius niger.*

Lathridius alternans Mnh. – I Halltorps hage på Öland är arten ingen ovanlighet under rishögarna men därutöver är endast enstaka ex. kända. Jag har tagit två skånska ex., det ena 13.6.73 vid Huaröd, Gräsma på en resupinat svamp som växte på en i vattnet i Mjöån liggande boklåga i ursprunglig miljö, det andra 8.12.74 i Skäralid på ruttnande svampar intill en gammal bokstubbe. Lokalerna är lika på så sätt att de båda är bäckraviner med gammal bokskog.

Corticaria longicornis Hbst – Denna överallt mycket sällsynta art har jag tagit i närheten av Skogsby i Södermanland vid det s.k. Båtsmanskärret. Den 10.1.71 sållades 1 ex. ur driftranden vid stranden och den 8.4.71 då kärret var översvämmat togs på samma vis 4 ex. För den som är intresserad av arten går det lätt att hitta dit om man är på väg utmed E 4:an i Kolmården och har skaffat sig en topografisk karta (9G Katrineholm SO).

Hymenalia rufipes F. – Öl. Resmo alvar, 1 ex. 24.6.69 under sten på alvarmark några hundra meter väster om Möckelmossen. Enligt mina anteckningar var arten allmän på lokalen fast jag bara tog ett beläggex.

Aphodius zenkeri Germ. – Det hela började med att jag den 30.7.77 kvällshåvade på ett gräshygge vid Häckeberga i Skåne och fick då plötsligt 2 ex. av denna från Blekinge och Fårön kända art. Den enda tänkbara spillningen i området som denna dyngbagge skulle kunna tänkas hålla tillgodo med är viltspillning. Några får, kor eller hästar finns inte på närmare håll än 2 km. Jag beslöt mig därför att den 4.8.77 titta lite i hjortspillning som ligger överallt i skogarna. *A. zenkeri* var den dominerande *Aphodius*-arten i hjortspillningen och uppträdde överallt. För att utröna om den också förekom i Degeberga-traktens hjortspillning letade jag arten en kort tid efter Häckebergafyndet men med negativt resultat. Man kan fråga sig om arten undgått samlarna genom ytterst lokala förekomster eller om populationen varit särskilt kraftig år 1977 (inom vissa områden).

Cerambyx scopolii Fuessl. – I närheten av Drakamöllan (Sk. Maglehem) solade sig 1 ex. av denna långhorning den 5.6.65 på en bokstubbe på en nyavverkad yta i bokskogen. Fyndet är värt att notera eftersom de flesta fynd i Skåne är gjorda på Stenshuvud. Det är f.ö. det enda ex. som tagits i Degeberga-trakten.

Obrium brunneum F. – Sk. Sandhammaren, 1 ex. 9.6.72 i vinddrift. Arten är ny för Skåne.

Lamprosoma concolor Sturm – Öl. Borge hage, 19 ex. 8.6.77 vid håvning i lövskog där värdväxten *Aegopodium podagraria* växte.

Chrysomela oricalcia Müll. – Sk. Vittskövle, 1 ex. 23.3.77 vid sållning av en mäktig driftrand intill Helge å efter det att ån svämmat över efter vinterns snömängder. Lokalen som ligger vid det s.k. Sjögård är en sank, öppen betesmark. Bladbaggens värdväxt som antas vara *Anthriscus silvestris* växer allmänt.

Longitarsus medvedevi Shapiro – Vid en genomgång av en del *Longitarsus*-ex. fastnade jag för 2 ex. från Stenåsa alvar på Öland, båda tagna genom slaghåvning ute på alvaret den 24.6.69. De såg främmande ut, hade relativt stark täckvingepunktur, korta antenner och var f.ö. små och tillhörde gruppen med mörkfärgade täckvingar. Inte med någon litteratur lyckades det mig att bestämma dem och de sändes då till Stig Lundberg för att se vad han trodde om dem. De var för honom emellertid lika konstiga. Genom ett tips av Lohse skickade Lundberg djuren till *Longitarsus*-specialisten Karl-Heinz Mohr i Östtyskland. Denna meddelade kort därpå att arten var *Longitarsus medvedevi,* en art beskriven från Ukraina av D. S. Shapiro år 1956. Arten som är ny för Norden är närmast känd från gränstrakterna mellan Tjeckoslovakien och Östtyskland och är en sydostlig stäppart med huvudutbredning på ryska stäppen. Josef Král (1965:100–103) har lämnat en utförlig beskrivning av arten och också gjort en jämförelse med den närstående *Longitarsus pallidicornis* Kutschera. Förutom ovanstående karaktärer kan nämnas att täckvingarna antingen är enfärgat svarta eller bruna, eller mörka med fläckar som går i brunt eller brungult. Enligt Král är *L. medvedevi* förutom från Ryssland känd från Serbien, Slowakei, Mähren och Böhmen. Arten lever på *Veronica*-arter och har enligt Král tagits på *V. chamaedrys, V. austriaca* och *V. teucrium.* Vid besök på Öland nyligen lyckades jag tyvärr inte klara ut vilken *Veroni-*

Fig. 2. Allé med almar och lindar vid Maltesholm i Skåne. Vid slaghåvning i allén har bl.a. följande arter tagits: *Hypocyptus hanseni* Palm, *Atheta hepatica* Er., *Corymbites bipustulatus* L., *Eucnemis capucina* Ahr., *Globicornis corticalis* Eichh., *Meligethes haemorrhoidalis* Först., *Asclera cinerascens* Pand., *Choragus horni* Wolfrum, *Anthonomus inversus* Bed. och *Ceutorrhynchus pallidicornis* Bris. I nedblåsta lindgrenar finner man *Ernoporus caucasicus* Lindem.

An avenue with elm and lime trees at Maltesholm, Skåne, where the above listed species were caught with a sweep net. Photo: the author 12.9.77.

ca-art den går på i Sverige men den 8.4–9.4.77 fick jag 3 ex. genom sållning av alvarförna, nästan på samma plats där de första ex. håvades (Öl. Stenåsa alvar) och den 8.6.77 håvades 1 ex. ute på Mörbylånga alvar.

Här har vi ännu en stäpprelikt på Ölands alvar. Någon vinddrift kan det inte röra sig om, arten saknar flygvingar. Det skulle också förvåna mig om vi inte har ännu fler oupptäckta arter på det eljest tungarbetade alvaret.

Choragus horni Wolfrum – Sk. Maltesholm, 1 ex. 23.8.74 slaghåvat i en allé med gamla almar och lindar.

Apion ononis Kby – Sk. Forsakar, 3 ex. 21.8.68 och 1 ex. 13.7.69. – Sk. Degeberga, Borrestad, 2 ex. 15.7.69. Alla fynd är gjorda vid slaghåvning på torra ängsmarker på *Ononis*.

Otiorrhynchus rugosostriatus Gze – Denna sällsynthet som är känd från Skåne och Gotland fann jag den 23.10.76 på två lokaler på Öland. 1 ex. togs under en sten invid slottsruinen utanför Borgholm och 1 ex. på kalkgrus vid Borge hage. Vid ett besök på Öland i början av juni 1977 var arten rent allmän vid slottsruinen och populationen måste ha gynnats speciellt, kanske av den varma sommaren 1976, då ingen tidigare funnit den på Öland. I Skåne tog jag dessutom vid Lomma 1 ex. 4.12.76 och 1 ex. 5.4.77. De båda ex. sållades fram ur löv på grusmark vid ett tegelbruk.

Fig. 3. Öppna, sandiga ljungbackar vid Drakamöllan i Skåne. Karaktärsdjur är t.ex. *Cardiophorus asellus* Er., *C. equiseti* Hbst, *Strophosomus faber* Hbst, *Cleonus glaucus* F., *Bagous diglyptus* Boh. och *Orthochaetes setiger* Beck.

Open, sandy, heathy land at Drakamöllan, Skåne. Characteristic beetles are e.g. the above listed species. Photo: the author 12.9.77.

Strophosomus faber Hbst – Detta är en av de mera påfallande vivlarna vid Drakamöllan (Sk. Maglehem) där jag upptäckte arten den 31.7.68. Den lever vid Drakamöllan på de öppna, sandiga, ofta ljungbevuxna markerna bland växtrötter eller krypande på sanden. Värdväxten är sannolikt *Hieracium pilosella*. Den 14.4.77 erhölls i ett sållprov från denna växt ett tiotal larver, troligen av *S. faber*. Samma observation är gjord i Danmark. Ett enstaka ex. fick jag den 30.8.77 vid kvällshåvning på ängsmark vid Mölle i Skåne.

Pseudocleonus grammicus Panz. – Den isolerade förekomsten av denna vivel på Omberg i Östergötland är välkänd men den är där mycket sällsynt och sannolikt på utdöende. Värdväxten är ej närmare känd men man har gissat på *Centaurea jacea* eller *Artemisia* (Palm 1954:159–160). Själv har jag inte heller kunnat fastslå näringsväxten. En intressant observation var emellertid att när jag den 22.5.77 letade i grustaget vid Alvastra fann jag 3 ex. av denna arten på *Artemisia absinthium*, sittande vid stjälkbasen på tre olika plantor, nära foten av grustaget. Någon uppryckning av plantorna för att fastställa om detta var näringsväxten ville jag inte göra p.g.a. det numera mycket begränsade beståndet vid Alvastra. Tyvärr gjorde någon annan entomolog sig skyldig till en tråkig förseelse senare under sommaren, då stora bestånd grävts upp. Om nu viveln lever på *Artemisia absinthium* torde dess framtid vara ytterst oviss. Jag vill vädja till alla samlare att låta växterna vara ifred.

Bagous diglyptus Boh. – Sk. Maglehem, Drakamöllan, ej sällsynt under april–maj 1977 vid

sållning av växtrötter, mossor och lavar på öppna, sandiga ljungmarker, de flesta ex. på ställen med täta mattor av *Hieracium pilosella*, främst där marken ej var helt uttorkad, t.ex. i nordsluttningar.

Bagous longitarsis Th. – Sk. Sandhammaren, 1 ex. 24.6.70 och 1 ex. 22.7.70 i havsdrift. Ett stort antal *Bagous* har jag påträffat i havsdrifterna under åren och de har säkerligen god flygförmåga.

Orthochaetes setiger Beck – Sk. Maglehem, Drakamöllan, 1 ex. 14.4.77 tillsammans med *Bagous diglyptus* Boh. (se ovan) under *Hieracium pilosella*. – Sk. Forsakar, 2 ex. 10.5.77 vid sållning under samma växt på torrängarna ovanför hotellet. Härmed är denna vivel bekant från fem skilda lokaler i Skåne och är av samlarna förbisedd genom sin tröghet.

Ceutorrhynchus ignitus Germ. – Sk. Revinge, 2 ex. 9.9–10.9.70 i sållprov från *Berteroa incana* på det militära övningsfältet. – Sk. Lomma, flera ex. 9.6.75 och 10.6.77 kvällshåvade på *Berteroa incana* på klitter vid havsstranden strax norr om samhället.

Ceutorrhynchus mölleri Th. – På torra ängsmarker har jag genom slaghåvning fått ett flertal ex. på följande lokaler i Skåne: Kullen (7.6.70), Hörröd (9.7.71), Forsakar (13.7.69) och Ivö klack (7.6–9.6.69).

Gymnetron collinum Gyll. – Sk. Landön, 1 ex. 15.6.72 slaghåvat på strandängarna. – Sk. Skanör, tillsammans 4 ex. 23.4.77–28.4.77 invid fjolårsex. av *Linaria vulgaris* på strandängarna norr om hamnen. På lokalen togs dessutom flera *Gymnetron antirrhini* Payk. och *G. linariae* Panz. som ju lever på samma växt.

Hylastinus obscurus Mrsh. – Ännu 1 ex. fick jag på Greda löväng på Öland den 4.6.77 genom slaghåvning i kvavt väder.

Hylastes ater Payk. – Ej sällsynt, stundom talrik i havsdrift på den skånska ostkusten. Funnen under tiden 28.3–18.6 vid Sandhammaren, Vitemölla och Juleboda. – Sk. Haväng, 1 ex. 3.1.69 i sållprov taget i lövförna vid vandrarhemmet. – Sk. Revinge, 1 ex. 8.8.75 kvällshåvat på torr ängsmark. Arten har förväxlats med *Hylastes brunneus* Er. (Lekander etc. 1977:15) och är i Sverige blott känd från Skåne, förutom ovanstående lokaler endast från en lokal i nordöstra Skåne (enligt prickkarta i ovanstående arbete) samt från Stampenbäcken (Lundberg 1973:41).

Ernoporus fagi F. – Sk. Huaröd, Gräsma, 7 ex. 31.5.71 i bokgrenar vid Mjöån. – Sk. Forsakar, 3 ex. 26.5.72 under barken på en 15 cm grov bokstock i sågverket. – Sk. Maltesholm, några ex. i juni 1973 och 1974 vid slaghåvning i lövskog. – Sk. Hallands Väderö, mycket talrik 24.1.76 under barken på 3 cm grov bokgren som blåst ner på marken. Angreppet var färskt och ex. låg i puppkammare.

Pityophthorus pubescens Mrsh. – I Sverige förekommer denna barkborre på Gotland och norra Öland och dessutom finns ett gammalt fynd på Österlen i Skåne. Vid ett besök vid Kämpinge i sydvästra Skåne den 1.1.77 var det snöfritt uteslutande närmast havsstranden och där stod ett bestånd av planterad tysk tall som undersöktes. Jag letade just efter denna art på tallgrenar men fick först vid hemkomsten 5 ex. i ett sållprov som togs i barrförna under en tallrishög. Ovanstående art förekommer nog på flera lokaler vid den skånska kusten men är genom sin litenhet ej lätt att upptäcka. Bestämningen av mina ex. har kontrollerats av Bengt Ehnström.

För hjälp med kontrollbestämningar vill jag här till slut tacka Bengt Ehnström, F. Hieke, Colin Johnson, Bengt-Olof Landin, Carl H. Lindroth, Stig Lundberg och Karl-Heinz Mohr.

Litteratur

Huggert, L. 1974. Anteckningar om Coleoptera. – Ent. Tidskr. 95:100–106.

Král, J. 1965. Über *Longitarsus pallidicornis* Kutschera und *Longitarsus medvedevi* Shapiro. (Col., Phytophaga, Alticidae). – Entomologische Blätter 61:100–103.

Lekander, B., Bejer-Petersen, B., Kangas, E. and Bakke, A. 1977. The Distribution of Bark Beetles in the Nordic Countries. – Acta Entomologica Fennica 32.

Lundberg, S. 1973. Fångst av skalbaggar med ljusfälla på en lokal i sydvästra Skåne. – Ent. Tidskr. 94:39–41.

Palm, T. 1954. Bidrag till kännedomen om svenska skalbaggars biologi och systematik. 3. *Pseudocleonus grammicus* Panz. (Curculionidae). – Ent. Tidskr. 75:151–161.